

Kunnat ja maakunnat Euroopassa 6.5.2010

(muutosvarauksin)

Hyvä seminaariväki,

Kun liityimme 90-luvun puolessavälissä EU:hun ja sitä aiemmin ollessamme jäseniä Euroopan talousalueessa, EU-lainsäädännöllä ei katsottu olevan paljoakaan vaikutuksia Suomen kuntajärjestelmään tai kuntien tehtävien hoitoon. Nyt viisitoista vuotta myöhemmin voimme todeta, että EU-lainsäädännöllä on vaikutusta moniin sellaisiin kuntia koskeviin asioihin, joita emme jäsenyyden alkumetreillä osanneet ajatellakaan.

EU-lainsäädännön sekä Suomen kuntajärjestelmän kipupisteet liittyvät EU-sisämarkkinapolitiikkaan. Yhtenäisten sisämarkkinoiden luomisen taustalla ovat olleet sekä komission pyrkimykset luoda yrityksille yhteiset toimintaedellytykset että toisaalta pyrkimys lisätä asiakkaiden valinnanvapautta palveluissa.

EU-sisämarkkinapolitiikkaa on toteutettu ensinnäkin avaamalla markkinoita. Tästä esimerkkinä ovat hankintalainsäädäntö ja kilpailun avaaminen energiasektorilla. Toiseksi EU on pyrkinyt myös poistamaan markkinoille tulon esteitä, josta esimerkkinä on palveludirektiivi. Kolmanneksi EU:n sisämarkkinapolitiikalla on pyritty poistamaan kilpailuvääristymiä. Niihin on puututtu esimerkiksi EU-valtiontukisäännöksillä ja kilpailunrajoitussäännöksillä mm. määräävää markkina-aseman väärinkäyttöä koskevilla säännöksillä.

Markkinoiden avaamiseen liittyvä hankintalainsäädäntö on opettanut kuntia toimimaan markkinoilla. Joissain tapauksissa oppiminen on tapahtunut kantapään kautta eli oppia hankintamenettelyyn on saatu markkinaoikeusteitse. Samalla on opittu, kuinka tarkasti hankinnan kriteerit tulee määritellä, jotta saadaan laadultaan, mitä halutaan eikä vain sitä mikä maksaa vähiten.

Hyvät kuulijat,

Varsinaisen hankintaa koskevan menettelyn lisäksi hankintalainsäädäntö on vaikuttanut kuntien yhteistoimintaan. Korkein hallinto-oikeus katsoi vuonna 2004 käänteentekevässä oikeustapauksessa ns. Hangon sairaankuljetustapauksessa, että kuntien yhteistoiminnassa oli kyse hankinnasta, jolloin sairaankuljetustoiminta olisi tullut kilpailuttaa. Tämän tapauksen jälkeen olemme jatkuvasti joutuneet kysymään, missä menee kuntien yhteistoiminnan ja hankintalainsäädännön soveltamisen raja.

Tilanne on ollut kiusallinen ja suoraan sanoen haitallinen.

EU-tasollakin kuntien yhteistoiminnan ja hankintalainsäädännön raja on ollut jatkuvasti EU-tuomioistuimen punnittavana. EU:n oikeuskäytännössä on muotoutunut sidosyksikköäsite, jota tulkitsemalla on pyritty ratkaisemaan kuntien yhteistoimintaan liittyviä hankintalainsäädännön soveltamisongelmia. Sidosyksiköllä tarkoitetaan, että kunta hankkii palveluja toiselta oikeushenkilöltä, johon se nimittää jäsenet, yksikössä ei ole yksityistä omistusta ja joka ei toimi kuin vähäisessä määrin markkinoilla. Sidosyksikkö-asema on tärkeä, koska kunnalla ei ole velvollisuutta kilpailuttaa hankintoja sidosyksiköltä.

EU:n tuomioistuimen käsitellessä sidosyksikköhankinnan käsitettä päätöksen mahdolliset vaikutukset kunnalliseen itsehallintoon eivät olleet esillä.

Tuomioistuimen päätöksistä on ollut vaikeaa johtaa tulkintaa kaikkiin kuntasektorin tapauksiin. Sidosyksikkökäsitteen ahtaus herätti myös jäsenvaltiot huomaamaan hankintalainsäädännön soveltamisen ongelmat. Jäsenvaltioiden aktiivisuuden vuoksi EU-tuomioistuin on ottanut viimeaikaisissa päätöksissään asian huomioon.

EU-tuomioistuimen Hampurin jätteenpolttoa koskevassa yhteistoimintatapauksessa tuomioistuin katsoi, että julkisen palvelun tehtävien suorittamiseksi harjoitettava yhteistyö ei vaarantanut sisämarkkinoiden tavoitteita. Hankintalainsäädännön kilpailuttamis-

velvoitetta ei oltu rikottu. Päätöksestä voi lukea, että siinä oli otettu huomioon yhteistoiminnan tarkoitus eikä ainoastaan kiinnitetty huomiota hankintasopimuksen käsitteeseen. Ennen oikeustapausta hankintasopimuksen käsite oli laaja käsittäen sopimukset, joissa raha vaihtaa omistajaa.

EU:ssa puuttuu tällä hetkellä lainsäädäntö, joka määritteli hankinnan ja kuntien yhteistoiminnan rajat. Tällä hetkellä elämme oikeuskäytännön varassa. Tämä on suomalaisen oikeusjärjestelmään tottuneelle outo menettelytapa. EU-komissio pohtii, miten oikeusvarmuutta voitaisiin parantaa. Tehtävä on vaikea, koska kunnalliset järjestelmät ja palvelutuotantotavat poikkeavat eri jäsenvaltioissa toisistaan. Se palvelutuotanto, mistä Suomessa vastaavat kunnat, voi muissa EU-maissa perustua vakuutusjärjestelmään, jossa vastaavaa ongelmaa ei ole. Suomen kannalta on huolehdittava, että tulevissa linjauksissa otetaan huomioon pohjoismaiseen hyvinvointijärjestelmään liittyvä universaalisuusperiaate eli kunnan tehtävänä on järjestää palvelu kaikille kuntalaisilleen henkilön tulotasosta riippumatta.

Hankintalainsäädännön lisäksi ajankohtaisimman EU-haasteen asettavat EU-valtiontukisäännökset. EU-komissio antoi pari viikkoa sitten alustavan näkemyksensä Helsingin kaupungin liikelaitoksena toimivan Palmian asemasta. Palmia tuottaa mm. ruokahuolto- ja siivouspalveluja ja on laajentanut palvelujen tarjoamista markkinoille.

Komissio on kiinnittänyt huomiota erinäisiin seikkoihin: Palmiassa liiketaloudellisen riskin kantaa kunta, eikä Palmia ole konkurssikelpoinen. Kunnallisena liikelaitoksena sillä on toiminnassaan myös veroetuja. Sen tuloveroprosentti on alhaisempi eikä se ole kiinteistöverovelvollinen omistamistaan kiinteistöistä. Komissio katsoi näiden olevan valikoivia tukijärjestelmiä, jotka ovat EU-valtiontukisäännöksiä vastaisia.

Komissio ei tyytynyt alustavassa näkemyksessään vain toteamaan Palmia-tapauksen ongelmia, vaan antoi suosituksen, kuinka Suomen tulisi muuttaa lainsäädäntöään. Komissio kehotti Suomea muuttamaan kunnallisten liikelaitoksien oikeudellista asemaa siten, että kilpailutilanteessa markkinoilla toimivilla kunnallisilla liikelaitoksilla ei olisi

konkurssisuoja ja veroetuuksia. Niiden oikeudellisen aseman ja toimintaolosuhteiden olisi oltava yhtäläinen yksityisten toimijoiden kanssa. Näiden ongelmien ratkaisemiseksi komissio esitti, että kunnalliset liikelaitokset tulisi muuttaa tavanomaisiksi yrityksiä.

Komission alustavan näkemyksen päälinjaus on, että toimittaessa kilpailutilanteessa markkinoilla kunnan toimintaan liittyy EU-valtiontukisäännöksiä vastaisia tukielementtejä, jotka tulee poistaa. Komission lähtökohtana on, että kunnan tulisi tällaisen toiminnan järjestämisessä käyttää yhtiömuotoja. Yhtiömuodossa kunnan asemaan liittyvät konkurssisuoja- ja veroedut poistuisivat.

Hyvä seminaariväki,

Tämä komission linjaus oli hyvin pääteltävissä jo valtion tieliikennelaitoksen ns. Destian asemaa koskevan päätöksen perusteella. Destia -tapaus käynnisti valtion liikelaitospuolella liikelaitoksiä yhtiöittämisä. Jotta Destia -tapauksen esiintuomat ongelmat ratkaistaisiin myös kuntapuolella, ministeri Kiviniemi käynnisti viime vuonna Kunnat ja kilpailuneutraliteetti- lainsäädäntöhankkeen. Hankkeen käynnistäminen ei johdu pelkästään EU:n linjauksesta, vaan meillä oli hankkeelle myös kansallinen tarve turvata kilpailuneutraliteetin toteutuminen eli taata yhtäläiset lähtökohdat sekä kunnan että yksityisen toiminnalle markkinoilla.

Ministerin asettaman työryhmän määräaika päättyy toukokuun lopussa. Tavoitteena on antaa asiaa koskeva hallituksen esitys vielä tälle eduskunnalle. Työryhmän tähän asti tekemän työn perusteella on sanottava, että laissa tullaan asettamaan kunnille yhtiöittämisvelvollisuus niiden toimiessa kilpailutilanteessa markkinoilla. Yhtiöittämisvelvollisuutta joudutaan kuntasektorilla katsomaan laajemmin kuin valtiolla, jossa yhtiöittäminen koski alle yhden käden sormin laskettavia liikelaitoksia. Yhtiöittämisvelvollisuus sidotaan toiminnan luonteeseen, ei siihen, missä muodossa kunnat hoitavat tehtävää tällä hetkellä. Yhtiöittäminen ei voi tapahtua yhdessä yössä, vaan kunnat tarvitsevat toiminnan siirtämiselle siirtymäajan, jotta siirtyminen voidaan tehdä hallitusti ja yhteis-

toiminnassa henkilöstön kanssa. Työn lähtökohtana on lisäksi, ettei laissa puututa kunnan järjestämisvastuuseen eli kunnan tehtävistä tullaan tulevaisuudessakin säätämään erityislaeissa eikä kuntalaissa.

Päälinjauksen lisäksi komissio näyttää hyväksyneen kunnallisen liikelaitosjärjestelmän kunnan sisäisen toiminnan organisoinnissa. (Komissio on tosin linjannut tässä yhteydessä, ettei toiminta saisi olla taloudellista. Tältä osin meidän tulee vielä keskustella komission kanssa, mitä se on tällä rajauksella tarkoittanut.) Tulevaisuudessa kunnallisella liikelaitossäätelyllä tulee olemaan sijansa kuntalaissa.

Komission Palmia -linjaus on hyvä myös siinä suhteessa, ettei komissio edellyttänyt Suomea ryhtymään EU-säännöksiä vastaisten tukien takaisinperintään, vaan katsoi tuet ns. voimassa olevaksi tueksi. Komission linjaukset antavat meille mahdollisuuden valmistella uutta lainsäädäntöä huolella sekä varmistaa toiminnan hallittu siirtyminen markkinoille.

Arvoisat kuulijat,

EU-lainsäädännössä kiinnitetään entistä enemmän huomiota lainsäädännön vaikutuksiin kunnalliseen itsehallintoon sekä kunnalliseen palvelutuotantoon. Komissio oli mukana muun muassa viime vuonna julkaistussa EIPA-tutkimuksessa, jossa tutkittiin, miten hankintadirektiivien sekä ns. kaatopaikkadirektiivien valmistelussa oli otettu huomioon vaikutukset kuntasektorille. Tutkimuksessa osoitettiin, että niin jäsenvaltioiden kuin EU-valmistelussakin kuntasektoria ei ole otettu huomioon riittävän aikaisessa vaiheessa. Sekä jäsenvaltiot että EU saivat tutkimuksessa laiskanläksyä. Tutkimuksen perusteella meidänkin tulisi kiinnittää huomiota entistä enemmän ja aikaisemmassa vaiheessa valmisteilla olevan lainsäädännön vaikutuksiin sekä pyrkiä vaikuttamaan siihen, että nämä huolet otettaisiin valmistelussa huomioon.

Lainsäädännön valmistelussa on kiinnitettävä huomiota myös EU:n alueiden komitean työhön. Alueiden komitealla on tärkeä rooli kuntasektorin vaikutuksien esille nostajana.

Suomalaisjäsenillä on paljon töitä edessään, jotta pohjoismainen hyvinvointimalli otetaan lainsäädännössä riittävästi huomioon. Alueiden komitean roolissa tulevaisuudessa korostuu varmaankin Lissabonin sopimuksen mukanaan tuoma oikeus haastaa ja kyseenalaistaa komission lainsäädäntöhankkeet subsidiariteetti- eli toissijaisuusperiaatteen perusteella.

Vaikuttamisen lisäksi meidän tulisi myös seurata EU-lainsäädäntöä sekä sen kehittymistä entistä enemmän. Emme voi ummistaa silmiämme lisääntyneiltä vaatimuksilta asiakkaan valinnanvapauden lisäämiseen. Jos valinnanvapaus esimerkiksi terveydenhuoltopalveluissa luodaan EU-tasolle, meidän tulee tarkastella myös omaa kansallista valinnanvapautta. Emme voi vain opettaa omaa järjestelmäämme, vaan meidän täytyy myös oppia sekä miettiä, miten järjestelmäämme voisi kehittää ottamalla huomioon asukkaiden aikaisempaa suuremmat tarpeet saada palveluja esimerkiksi työssäkäyntialueilla.

Hyvä seminaariyleisö!

Mitä Euroopan neuvostossa on viimeisen vuoden aikana tapahtunut ja mitä odotamme lähitulevaisuudelta?

Demokratiaan oppiminen lähtee paikalliselta tasolta. Ilman paikallisdemokratiaa valtakunnantason demokratia on hiekalle rakennettu. Työnjako hallinnon eri tasojen välillä vaihtelee maittain, mutta yleisesti ottaen paikallisesti päätetään arjen konkreettisista asioista, jotka koskettavat meitä jokaista matkallamme kehdosta hautaan: Järjestyykö päivähoito? Millaisessa koulussa lapset käyvät? Kuka auttaa elämän kolhiessa? Kuinka isoäitiä autetaan vanhuuden päivinä? Nämä ovat ehkä meille itsestään selviä asioita, mutta ikänsä erilaisten yksinvaltioiden alaisuudessa olleille kansoille itsestänselvyyteen on vielä sukupolven mittainen matka. Tässä prosessissa Euroopan neuvosto on ollut arvokkaana auttajana Euroopan uusissa demokratioissa paikallishallinnon ja lähidemokratian toiminnan tehostamiseksi ja kansalaisten osallistumisen parantamiseksi.

Toki meidän kaltaisillamme vakiintuneilla demokratioillakin on käyttöä Euroopan neuvostosta. Sen kautta syntyneet sitoumukset takaavat kansalaisille ja kuntalaisille peruuttamattomia oikeuksia. Lisäksi se on korvaamaton foorumi toisilta mailta oppimiseen, tietojen vaihtoon ja uuden tiedon luomiseen.

Kuten hyvin tiedätte, jokainen organisaatio vaatii uudistumista pysyäkseen hengissä. Hollannin Eurooppa-ministeri Timmermans huomasi tämän tosiasian koskevan myös Euroopan neuvoston demokratiatyötä. Niinpä Euroopan paikallis- ja aluehallintoministereiden kokous päätti hänen aloitteestaan syksyllä 2007 lähteä hakemaan keinoja, joilla Euroopan neuvoston toimintaa voidaan kehittää. Ministeri Kiviniemi valittiin raportin tekijäksi.

Raporttia valmisteltiin vuoden 2008 ajan, ja se sai lopullisen muotonsa viime vuoden kevättalvella. (Raportista on englanninkielisiä kopioita saatavilla täällä.) Panostimme prosessissa laajaan valmistelupohjaan, koska katsoimme sillä olevan merkitystä sisällön laadun, osapuolien sitoutumisen ja toiminnan profiilin nostamisen kannalta. Ministeri Kiviniemi kävi raportista keskusteluja useiden ministerikollegoiden kanssa, järjestimme kaksi konsultaatiokierrosta ja lukuisia virkamiestapaamisia.

Kesän ja syksyn aikana raportista valikoitiin poliittisimmat toimenpide-ehdotukset marraskuussa pidetyn Utrechtin ministerikonferenssin loppuasiakirjaan. Ministeri on ollut erittäin tyytyväinen siitä, että lähes kaikki hänen esityksensä löysivät paikkansa loppuasiakirjassa ja saivat hänen eurooppalaisten ministerikollegoidensa yksimielisen tuen.

Esitysten pääkohdat rakentuivat neljälle pilarille:

1. Hallitusten sitoutumisen vahvistaminen
2. Yhteistyön kehittäminen muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa
3. Toiminnallisen joustavuuden ja tehokkuuden tehostaminen, ja
4. Avautuminen

Lukiessanne Utrechтин loppuasiakirjaa huomaatte, että tämä jaottelu ei ole siellä yhtä selvä kuin alkuperäisessä raportissa, mutta kaikki painopistealueet on siinäkin huomioitu. (Myös tämä asiakirja on saatavilla kokousväelle.)

Ministerikonferenssissa käytiin toimenpide-ehdotuksista kattava keskustelu. Ministerit tukivat uudistusesityksiä yksimielisesti, mutta Kongressin edustajat antoivat puheenvuoroissaan varsin kärkevän kriittisiä kommentteja. Kommentit herättivät kokouksessa hämmennystä, vaikka osa niiden kärkevyydestä oli aiheutunut selvistä väärinkäsityksistä ja osa kongressin sisäisestä tilanteesta.

Jatkoneuvotteluissa ongelmiin löytyi kuitenkin ratkaisut ja Kongressi antoi tukensa loppuasiakirjalle.

Euroopan neuvostossa Kongressin ja hallitusten välisen sektorin suhteet ovat joskus kitkaisia. Viime aikoina asiakysymyksissä on usein hiertänyt alueellisen itsehallinnon kysymykset. Kongressin vahvasti ajama alueellisen itsehallinnon peruskirja ei ole saanut hallitusten edustajien tukea. Yli vuosikymmenen kestänyt vääntö sai nyt toivottavasti päätepisteen, kun Utrechтин loppuasiakirjan liitteeksi tuli Alueellisen itsehallinnon viitekehys. Tämä ei-sitova asiakirja sisältää kokoelman Suomessa vuonna 2002 pidetyn ministerikonferenssin hyväksymiä periaatteita ja kunta- ja aluekongressin suosituksia.

Yhteistyö suomalaisten Kongressin edustajien ja ministeriön välillä on toiminut mainioisti ja kitkattomasti. Toivommekin, että saamme yhdessä jatkettua Euroopan neuvoston työn kehittämistä ja tehostamista alue- ja paikallisdemokratian alalla. Nyt tähän on mainiot mahdollisuudet, kun Kongressi on saanut pääsihteerinsä nimitysprosessin päätökseen ja aloitettua tauolla olleen sisäisen uudistustyönsä.

Yhteistyö on jo lähtenyt käyntiin maaraporttien kehittämisen suhteen. Espanjan ministeri Chavesin vetämä yhteinen työryhmä on asetettu, ja odotamme siltä määrätietoisia avauksia.

Ministeri Kiviniemi on jatkanut omaa työtään aiheen parissa yhteistyön kehittämällä ulkoministerien suuntaan. Euroopan neuvostossa lopullisen päätöksen tekijöitä ovat ulkoministerien pysyvät edustajat eli suurlähettiläät. Heidän päätettäväkseen tulevat kaikki Euroopan neuvoston piirissä tehdyt esitykset kuuluivat ne sitten kulttuuriperintöön, lasten oikeuksiin tai paikallisdemokratiaan. Utrechtin loppuasiakirjassa ministerille annettiin tehtäväksi hakea ratkaisuehdotuksia, joilla kunta- ja hallintoministerit saisivat enemmän valtaa omalla sektorillaan Euroopan neuvostossa. Tämä edellyttää vallan delegointia pois suurlähettiläiltä mutta ministereiden taholtamme myös toiminnan synkronisointia Euroopan neuvoston kokonaistavoitteisiin ja toimintamallien kehittämistä Kongressin kanssa.

Ensimmäisenä askeleena on saada ulkoministerit hyväksymään tämä kumppanuushanke 11.5. pidettävässä kokouksessaan. Asiaa käsittelevää kappaletta on työstetty Strassburgin diplomaattien välisissä neuvotteluissa viikkojen ajan. Monet suurlähettiläistä haluavat luonnollisesti pitää kiinni vallastaan, mutta Suomi yhdessä Ison-Britannian ja Hollannin kanssa onnistui saamaan loppuasiakirjaan sellaiset muotoilut, jotka mahdollistavat hankkeen etenemisen. Tarkoituksena on saada ensi vuoden ulkoministerikokoukseen konkreettisia ehdotuksia kumppanuuden pohjaratkaisuista.

Yhtenä lisäkannusteena sektorimme uudistustyössä on Euroopan neuvoston tuoreen pääsihteerin Jaglandin alulle panema koko organisaatioita koskeva reformi. Emme luonnollisestikaan voi olettaa toimivamme umpiossa vaan työmme on nähtävä osana koko Euroopan neuvoston toimintaa. Ministeri Kiviniemi keskustelee aiheesta Jaglandin kanssa hänen 9.6. tapahtuvan Suomen-vierailunsa yhteydessä.

Hyvät kuulijat!

Utrechtin konferenssissa päätettiin Euroopan neuvoston tulevan toiminnan painopiste-alueista alue- ja paikallisdemokratian kehittämisen alalla.

Konferenssiin osallistui 25 ministeriä tai varaministeriä 250 virkamiehen tukemana. Aiemmin vuosittaiset agendat ovat perustuneet sihteeristön ja ministeriöiden virkamiesten muodostaman johtokomitean (CDLR) näkemyksiin, jotka Euroopan neuvoston ministerikomitea sitten muodollisesti vahvisti.

Nyt ensimmäistä kertaa ministerit itse päättivät salaisella äänestyksellä keskeiset paikallis- ja aluetason demokratian haasteet, joihin pyritään toiminnassa vastaamaan. Utrechtin agendaksi seuraavalle 4 vuodelle muodostui tämän äänestyksen perusteella:

- talouskriisin vaikutusten hallinta
- demokraattisen osallistumisen alhainen taso paikallis- ja aluetasolla
- nykyisen alue- ja paikallishallinnon monimutkaisuuden ja kustannusten vähentäminen ja niiden tuottavuuden parantaminen
- alue- ja paikallishallinnon viranomaisten hyvän hallinnon kapasiteetin ja laadun kehittäminen
- vastaaminen demografisten muutosten ja muuttoliikkeen haasteisiin

Se, kuinka näihin haasteisiin sitten reagoidaan, on tällä hetkellä valmistelussa. Tavoitteena on saada syksyksi riittävän yksityiskohtainen toimintasuunnitelma. Otamme erittäin mielelläni vastaan teidän näkemyksiänne ja ideoitanne Euroopan neuvostolle sopivista toimenpiteistä.

Lisäksi konferenssissa avattiin allekirjoituksille lisäpöytäkirja kansalaisten oikeudesta osallistua kunnallishallintoon. Alkuaan Euroopan kunnallishallinnon peruskirja ei sisältänyt mitään määritelmiä osallistumisen sisällöstä ja lisäpöytäkirja paikkaa tätä puutetta. Suomen kannalta lisäpöytäkirja ei edellytä uutta lainsäädäntöä – osallistumis- ja tiedonsaantioikeudet on pala kerralla sisällytetty eri lakeihin. Sen sijaan eräät jäsenmaat Kaukasuksella, Balkanilla joutuvat todella uudistamaan lainsäädäntöään ja käytäntöjään.

Suomi ei pystynyt allekirjoittamaan 3:tta lisäpöytäkirjaa Madridin sopimukseen rajat ylittävästä yhteistyöstä, joka oli toinen allekirjoituksille avattu sopimus konferenssin

yhteydessä. Kompastuskivenä tässä olivat perustuslaillinen mahdottomuus siirtää julkista valtaa muualle. Suomi on selvittänyt julkisten palvelujen yhteistyön edellytyksiä Ruotsin ja Norjan kanssa – molemmat tahot ovat todenneet, että julkista valtaa ei meidän eikä heidän perustuslain mukaan voi siirtää yhteisille elimille. Tähän on monia syitä kuten oikeus äidinkielen käyttöön ja erilaiset oikeudet muutoksenhakuun. Tämän vuoksi Pohjoismaat ovat pitäytyneet allekirjoittamasta kyseistä pöytäkirjaa.

Hyvät naiset ja herrat!

Kuten huomaatte, paljon on tapahtumassa Helsingissä, Suomen maakunnissa, Brysselissä ja Strassburgissa. Kaikki edellä sanottu kuvastaa hyvin sitä, kuinka vahva yleiseurooppalainen ulottuvuus on meidänkin toimintakentällämme. Suomi ei voi olla näiden muutoksien aikana passiivinen vastaanottaja, vaan olemme aktiivisia muutosta ohjaavia toimijoita.

Suomen on oltava mukana kehittämässä EU:n tasolle sellaisia toimintatapoja ja mekanismeja, jotka varmistavat että unionin lainsäädäntö ei aseta esteistä paikalliselle ja alueelliselle itsehallinnon päätöksille vastaamaan näihin haasteisiin.

Euroopan neuvostossa taas haluamme varmistaa, että se toimii tehokkaasti ja että sen tuotokset edistävät demokratiaa ja hyvää hallintoa koko Euroopan alueella.

Arvoisat kuulijat!

Näillä sanoin haluan toivottaa teille antoisaa seminaaria sekä avointa ja tiivistä keskusteluyhteyttä kuntien ja valtion välillä tulevissa eurooppalaisissa koitoksissa.